

Sygn. Akt XVII AmE 360/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2019 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia SR (del.) Jolanta Stasińska**

Protokolant: protokolant sądowy **Aleksandra Marczak**

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2019 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Rafineria (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania Rafineria (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 3 sierpnia 2018 roku, Nr (...)

1. oddala odwołanie,
2. zasądza od Rafineria (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SR (del.) Jolanta Stasińska

Sygn. akt XVII AmE 360/18

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 3 sierpnia 2018 roku, numer (...), na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12b, art. 56 ust. 2, art. 56 ust. 2h pkt 4, w związku z art. 43d ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2018 r., poz. 755, 650, 685 i 771), oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1957) w związku z art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej (...) Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości K., ul. (...), posiadającemu numer identyfikacji podatkowej (NIP): (...), zwanemu dalej (...), orzekł:

1. że Przedsiębiorca nie przekazał w terminie sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu za miesiąc lipiec 2017 r.;
2. za działanie opisane w pkt 1 wymierzył Przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 10.000,00 zł

Od wyżej wymienionej decyzji powód Rafineria (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w miejscowości K., wniósł odwołanie. Zaskarżył decyzję w zakresie punktu 2.

Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie:

1. Prawa materialnego poprzez niezastosowanie art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego, pomimo zaistnienia przesłanek uprawniających Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki do zastosowania odstąpienia od wymierzenia kary, z uwagi na znikomy stopień szkodliwości czynu, wykonanie obowiązku jak również zaprzestania naruszania prawa przez powoda,
2. Błąd w ustaleniach faktycznych poprzez uznanie, że zachowanie powoda cechowała znaczna szkodliwość czynu, pomimo tego, że sprawozdanie nadane zostało niezwłocznie po zakończeniu zwolnienia lekarskiego jedynego członka zarządu powoda; powód nie ma istotnej pozycji na rynku przewozu i produkcji paliw ciekłych, zakres zachowania podlegającego sankcjonowaniu w postaci kary pieniężnej nie miał długiego charakteru, zaś powód poza omawianą sytuacją w sposób właściwy i terminowy kieruje do właściwych instytucji sprawozdania o których mowa w art. 34d ustawy – prawo energetyczne.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę decyzji w punkcie drugim poprzez odstąpienie od wymierzenia kary wobec powoda oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm prawem przepisanych .

Powód w treści odwołania przyznał, że złożył sprawozdanie z dwumiesięcznym opóźnieniem, niemniej zwłoka wynika z faktu, że jedyny członek zarządu powoda, przebywał wówczas na zwolnieniu lekarskim, aż do dnia 16 października 2017 roku, a ponadto ma on miejsce zamieszkania poza granicami RP. Natychmiast po ustaniu przeszkody skutkującej brakiem możliwości podpisania przygotowanych w ustawowych terminach przez spółkę informacji, zostały one skierowane do właściwych instytucji. Powód podniósł również, że nie sposób uznać aby stopień szkodliwości czynu był wyższy niż znikomy. Po pierwsze powód nie posiada dominującej pozycji rynkowej w ramach swego sektora działalności, a jednocześnie należy uwzględnić sposób zachowania powoda w prowadzonym wcześniej postępowaniu prowadzonym przez pozwanego, w którym powód aktywnie uczestniczył składając terminowo oświadczenia, do których złożenia był zobligowany. Powód zauważył również, że okres opóźnienia wynoszący dwa miesiące nie był znaczny. Obecnie powód wywiązuje się z obowiązku sprawozdawczego, a opóźnienie związane z nadaniem sprawozdań za miesiąc lipiec 2017 roku stanowi odosobnioną sytuację.

Pozwany wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Pozwany podtrzymał stanowisko zawarte w treści decyzji. Pozwany wskazał ponadto, iż poddał analizie wszystkie przesłanki mogące mieć zastosowanie w sprawie, wyjaśniając dlaczego odstąpienie od decyzji nie jest możliwe. Pozwany wskazał też, że powód przekroczył termin na złożenie sprawozdania o 59 dni. Pozwany zauważył również, że bez znaczenia pozostaje okoliczność ilości paliw przywiezionych przez powoda, przez co powód zdaje się rozumieć „dominującą pozycję rynkową”, gdyż obowiązek sprawozdawczy obejmuje wszystkie podmioty wpisane do rejestru podmiotów przywożących.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 czerwca 2017 r. przedsiębiorca Rafineria (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w miejscowości K., został wpisany do rejestru podmiotów przywożących prowadzonego przez Prezesa Urzędu Regulacji pod numerem (...). (k.20-21 akt adm.)

W lipcu 2017 r. Przedsiębiorca dokonał przywozu z zagranicy oleju napędowego o kodzie CN 2710 19 43 w ilości 661,964 m3, oraz benzyn lakowych i przemysłowych o kodzie CN 2710 12 21 w ilości 151,999 m3. (k. 5-6 akt adm.)

Przedsiębiorca do dnia 21 sierpnia 2017 r. nie złożył sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu do wszystkich uprawnionych organów za miesiąc lipiec 2017 roku. (okoliczność bezsporna)

Pismem z dnia 26 września 2017 r., Przedsiębiorca został zawiadomiony przez Prezesa URE o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z niezłożeniem w terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 43d ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne. Ponadto, mając na uwadze dyspozycję art. 50, art. 77 § 1 i art. 80 Kodeksu postępowania administracyjnego, Przedsiębiorca został wezwany do nadesłania sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu za miesiąc lipiec 2017 r. wraz z wyjaśnieniami przyczyn niezłożenia w terminie przedmiotowego sprawozdania, oraz do przesłania kopii wszelkich dokumentów potwierdzających aktualną sytuację finansową przedsiębiorstwa za rok 2016 w terminie 14 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia. Pismo powyższe zostało Przedsiębiorcy prawidłowo doręczone w dniu 9 października 2017 r./k. 1, 2 akt adm./

W dniu 19 października 2017 r. Przedsiębiorca nadał w Placówce Pocztovej do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki przedmiotowe sprawozdanie za miesiąc lipiec 2017 r./k. 11 akt adm./

W dniu 24 października 2017 r. Przedsiębiorca nadał w Placówce Pocztovej, wyjaśnienia w niniejszej sprawie a nadto przesłał, kopię bilansu i rachunku zysków i strat za rok 2016 oraz potwierdzenia nadania sprawozdań do stosownych organów, o których mowa w art. 43d ustawy- Prawo energetyczne do wszystkich uprawnionych organów. /k. 3-15 akt adm./

Pismem z dnia 14 maja 2018 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu postępowania. Zawiadomienie doręczono Przedsiębiorcy w dniu 21 maja 2018 roku. /k. 33,34 akt adm./

W dniu 3 sierpnia 2018 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał decyzję numer: (...). /k. 35-38 akt adm./

Powyzszy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zważył co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Bezsporna była w niniejszej sprawie okoliczność, iż powód do dnia 19 października 2017 roku nie przekazał sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu (dalej „sprawozdanie”) za miesiąc lipiec 2017 pomimo tego, iż taki obowiązek wynikał wprost z treści art. 43d ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 220 z późn. zm.). Powód zaskarżył bowiem jedynie punkt 2 decyzji. Opóźnienie w złożeniu sprawozdań do wszystkich uprawnionych organów wyniosło 59 dni.

W konsekwencji przyjąć należało, iż pozwany zachowaniem swoim wypełnił dyspozycję art. 56 ust. 1 pkt 12b ustawy - Prawo energetyczne, zgodnie z którym, karze pieniężnej podlega ten, kto nie przekazuje w terminie sprawozdań, o których mowa w art. 43d tej ustawy. Zgodnie natomiast z treścią art. 56 ust 2h pkt 4 kara pieniężna w przypadku określonym w ust. 1 pkt 12b została ustalona przez ustawodawcę na kwotę 10 000 zł.

Z powyższego bezsprzecznie wynika, iż powód zaniechaniem swoim, wypełnił dyspozycję art. 56 ust. 1 pkt 12b ustawy - Prawo energetyczne, a w konsekwencji podlega karze w kwocie 10.000,00 zł, tj. w wysokości przez ustawodawcę wprost w treści przepisu określonej.

Powód zarzucił pozwanemu niezastosowanie wobec niego instytucji odstąpienia od wymierzenia kary, przewidzianej w treści art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne.

Istotnie, w treści powołanego przepisu została przewidziana przedmiotowa instytucja. Podkreślenia jednak wymaga, iż według ustawodawcy, Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Z treści powołanego przepisu wynika

w szczególności, iż Prezes URE ma jedynie „możliwość” zastosowania tej instytucji, nie zaś obowiązek, co wpływa na fakultatywny, a nie obligatoryjny charakter tej instytucji. W przypadku zatem nawet łącznego wystąpienia obu przesłanek koniecznych, wskazany organ może, ale nie musi skorzystać z tej kompetencji.

W dalszej kolejności wskazać należy, iż zastosowanie instytucji odstąpienia od wymierzenia kary wymaga łącznego spełnienia obu przesłanek wymienionych w treści powołanego przepisu.

Jedną z przesłanek koniecznych do zaistnienia możliwości zastosowania wyżej wymienionej instytucji jest znikomy stopień szkodliwości czynu. Powód twierdził, iż stopień szkodliwości jego czynu jest znikomy. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 października 2014 r. (III SK 47/13, OSNP 2016, Nr 8, poz. 112) wskazał, że rozstrzygając, czy naruszenie obowiązku ciążącego na przedsiębiorcy można w okolicznościach faktycznych sprawy uznać za czyn o znikomym stopniu szkodliwości, zasadne jest odwołanie się do sposobu weryfikacji tego stopnia wypracowanego w prawie karnym, skoro prawodawca posłużył się w art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne instytucją prawa karnego, z uwagi na represyjny charakter kar pieniężnych przewidzianych w tym przepisie. Zgodnie z art. 115 § 2 k.k. przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu bierze się pod uwagę: rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych obowiązków, postać zamiaru, motywację sprawcy oraz rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. W orzecznictwie wskazuje się, że przy ocenie stopnia szkodliwości społecznej czynu, mają decydować wyłącznie okoliczności związane z czynem, a podstawowe znaczenie mają rodzaj i charakter naruszonego przez oskarżonego dobra chronionego prawem, rozmiar wyrządzonej i grożącej szkody oraz zamiar i motywacja sprawcy.

Powód podniósł, że o znikomym stopniu szkodliwości czynu świadczy rozmiar działalności powoda, zważywszy również na ilość przywiezionych przez powoda smarów w lipcu 2017 roku. Stanowisko powoda w tej mierze jest niezasadne. Istnienie obowiązku sprawozdawczego obejmowało bowiem powoda, jako podmiotu wpisanego do rejestru podmiotów przywożących, niezależnie od ilości łącznie importowanych smarów na terenie RP, czy pozycji rynkowej powoda. Wskazać dalej należy, iż sprawozdania składane po raz pierwszy przez podmioty, które dotychczas nie zdawały sobie sprawy z obowiązku sprawozdawczego, a zatem wpływające do Urzędu po terminie o którym mowa w treści art. 43d ustawy – Prawo energetyczne, mają negatywny wpływ na terminowość publikacji wykazu, zamieszczanego na stronie BIP URE powodują, w szczególności ze względu na konieczność uwzględniania zmian w bazie danych URE, które muszą być odzwierciedlone. Powyższe prowadzi do znacznego utrudnienia oczekiwanego przez ustawodawcę skutku (który miał zaistnieć poprzez comiesięczne, a nie np. kwartalne składanie przedmiotowych sprawozdań) w postaci zapewnienia wiarygodnej, aktualnej i pełnej informacji na temat ilości produkowanych w RP i przywożonych na teren RP paliw ciekłych. Ponadto, terminowość składania sprawozdań ma na celu umożliwienie pozwanemu bieżącej realizacji jego ustawowych zadań, w szczególności w przedmiocie nadzoru i kontroli rynku paliw. Tym samym, nie zasługuje na aprobatę twierdzenie powoda, iż jego zaniechanie w określonym czasie, wynoszące 59 dni, nie wywołało negatywnych skutków oraz świadczy o znikomym stopniu szkodliwości czynu.

W odniesieniu do okoliczności związanych z czynem w postaci zamiaru i motywacji sprawcy, jako również świadczących o znikomym stopniu szkodliwości czynu powód wskazał, iż powyższe zaniechanie było wynikiem przebywania jedyne go członka zarządu na zwolnieniu lekarskim, jak również fakt jego zamieszkiwania za granicą.

W orzecznictwie sądowym przyjmuje się, że gdy chodzi o tzw. profesjonalistów, czyli, jak w przypadku powoda – przedsiębiorcy prowadzącego na własny rachunek działalność gospodarczą, spoczywa na nim obowiązek znajomości przepisów prawnych i dołożenia należytej staranności w zakresie jej prowadzenia. Powód jako podmiot profesjonalny, wpisany do rejestru podmiotów przywożących powinien był podjąć odpowiednie kroki, w celu zapewnienia bieżącego monitorowania obowiązków powoda wynikających z bieżących regulacji prawnych, dotyczących jego działalności w przedmiotowym zakresie. Bezsorna była zaś okoliczność, że powód podjął działania w celu wypełnienia swego obowiązku, jednak nastąpiło to dopiero po otrzymaniu przez powoda zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie wymierzenia przedmiotowej kary pieniężnej, co w konsekwencji wpłynęło na znaczne przekroczenie terminu do przekazania sprawozdania, wyniosło ono bowiem 59 dni. Podkreślić tu należy, że powód nie wykazał podnoszonego przez siebie faktu, że osoba wchodząca w skład organu uprawnionego do

reprezentacji powoda przebywała na zwolnieniu lekarskim do dnia 16 października 2017 roku (art. 6 k.c.). Okoliczność zaś przebywania tej osoby za granicą nie stanowi okoliczności zwalniającej powoda z przedmiotowego obowiązku sprawozdawczego.

Z powyższego wynika zatem, że pozwany w sposób prawidłowy dokonał nałożenia na powoda kary w wysokości 10.000,00 zł w punkcie 2 zaskarżonej decyzji. Wskazać przy tym należy, iż odpowiedzialność podmiotu za popełnienie deliktu administracyjnego ma charakter obiektywny, tj. niezależny od winy, zaś element subiektywny w postaci umyślności lub nieumyślności naruszenia, czyli „winy” jest okolicznością braną pod uwagę przy wymiarze kary i jej wysokości. Ustawodawca jednak, dla osiągnięcia wskazywanego wyżej celu ustawy, przewidział karę w wysokości ściśle określonej tj. w kwocie 10.000,00 zł, która zgodnie z art. 56 ust. 3 ustawy – prawo energetyczne, nie przekroczyła 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy w poprzednim roku podatkowym (k. 13-15 akt adm.). Wskazać przy tym należy, iż błędne jest przekonanie powoda o naruszeniu przepisu art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne. Brak bowiem zastosowania względem powoda instytucji odstąpienia od wymierzenia kary wynikał z tego, że powód nie spełnił wszystkich przesłanek wymaganych łącznie treścią art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne, nie zaś z tego, że pozwany w sposób dowolny nie uwzględnił okoliczności niniejszej sprawy. Zaskarżona decyzja nosi zatem cechy zindywidualizowanego aktu administracyjnego.

Mając powyższe na względzie, Sąd na podstawie art. 479⁵³§1 k.p.c. oddalił odwołanie, jako niezasadne.

O kosztach procesu, Sąd orzekł stosownie do wyników postępowania na podstawie art. 98 k.p.c. oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r. poz. 265). Na koszty procesu po stronie pozwanego złożył się koszt zastępstwa procesowego w wysokości 720,00 zł.

Sędzia SR (del.) Jolanta Stasińska